

CONTENTS

ЗМІСТ

CLINICAL MEDICINE

- Agayev R.M., Mammadov A.A., Iskandarov E.A., Idrisov F.S.**
Time-stratified prognostic value of endothelial biomarkers in acute pancreatitis, with soluble E-selectin as an early mortality predictor and von Willebrand factor as a predictor of organ failure
- Aliyev J.K.**
Frequency of clinical forms of tuberculosis in children and adolescents, first identified in the Republic of Azerbaijan
- Al-Omary O.M., Alwarawrah A.M., Mahdebura A., Alenezi A.M., Al-Omari S.A., Samman L.M., Dukum H.M.**
Diagnostic criteria for localized scleroderma
- Amirova M.F., Naghiyeva S.I., Huseynova E.E., Melikova N.V., Baghirova S.A., Rahimov J.A.**
Reproductive health in the context of uterine fibroids treatment options
- Bababeyli E.Yu., Bababeyli N.E.**
Effectiveness of optimized dose of ozone solution in minimally invasive treatment of liver abscesses
- Bilovol O.M., Kniazkova I.I., Derevetska V.G., Polupan O.O., Petrukhov O.D., Sosonna L.O., Abramova L.P.**
Status of lipid metabolism parameters, intima-media complex thickness, and personal anxiety in young people with arterial hypertension and overweight
- Bilyayeva O.O., Karol I.V.**
Quality of life in patients after widespread peritonitis of various etiologies
- Budko V.V., Derevianko T.V., Moskalenko Y.V.**
Relationship between PD-L1 expression and smoking history and their impact on the effectiveness of immunotherapy in non-small cell lung cancer
- Vasylyeva K.V., Popova I.B., Kryvenko V.V., Ishcheykin K.Ye.**
Role of the skin microbiome in children with atopic dermatitis and its implications for targeted therapy
- Vorontsova L.L., Kovalenko V.A., Kozachuk O.S.**
Impact of armed conflict in Ukraine on male reproductive function during martial law
- Hajiyeva N.R., Gasimov E.M.**
Frequency of referrals and clinical profile of children with strabismus at the tertiary level of ophthalmological care in Azerbaijan
- Guliuk S.A., Dienga A.E., Stupnytskyi R.M., Mykhailik T.V., Oblap M.V., Maslov V.O., Shnaider D.S.**
Study of the degree of dysbiosis in the oral fluid of patients following surgical tumour removal and chemotherapy during the application of a therapeutic and preventive complex
- Kachailo I.A., Kuzmina O.O., Kozub T.O.**
Management of reproductive system disorders in adolescent females with congenital female genital tract anomalies
- Korol S.O., Chelishvili A.L., Palii I.P., Denysiuk M.A.**
Prognostic assessment of tissue perfusion in wounded patients with combat-related combined cold thermomechanical injury using Doppler ultrasonography and thermometry

КЛІНІЧНА МЕДИЦИНА

- 7 Агасв Р.М., Мамедов А.А., Іскандаров Е.А., Ідрісов Ф.С.**
Часова стратифікація прогностичної значущості розчинного Е-селектину як раннього предиктора летальності та фактора Вільєбранда як предиктора органної недостатності при гострому панкреатиті
- 12 Алієв Д.К.**
Частота клінічних форм туберкульозу у дітей і підлітків, первинно діагностованих у Республіці Азербайджан
- 16 Ал-Омарі О.М., Альваравра А.М., Магдебур А., Алєнезі А.М., Ал-Омарі Ш.А., Самман Л.М., Дукум Х.М.**
Діагностичні критерії локалізованої склеродермії
- 22 Амірова М.Ф., Нагієва С.І., Гусейнова Е.Е., Мелікова Н.В., Багірова С.А., Рагімов Дж.А.**
Репродуктивне здоров'я у контексті варіантів лікування міоми матки
- 26 Бабабейлі Е.Ю., Бабабейлі Н.Е.**
Ефективність оптимізованої дози розчину озону під час малоінвазивного лікування абсцесів печінки
- 30 Біловол О.М., Князькова І.І., Деревецька В.Г., Полупан О.О., Петрухнов О.Д., Сосонна Л.О., Абрамова Л.П.**
Стан показників ліпідного обміну, товщини комплексу інтіма-медіа та особистісної тривожності в осіб молодого віку з артеріальною гіпертензією та надлишковою масою тіла
- 35 Біляєва О.О., Кароль І.В.**
Якість життя пацієнтів, які перенесли розповсюджений перитоніт різного генезу
- 40 Будко В.В., Дерев'янка Т.В., Москаленко Ю.В.**
Взаємозв'язок експресії PD-L1 і тютюнового анамнезу та їх вплив на ефективність імунотерапії при недрібноклітинному раку легені
- 46 Васильєва К.В., Попова І.Б., Кривенко В.В., Іщейкін К.Є.**
Роль мікробіому шкіри у дітей з атопічним дерматитом на шляху від дисбіозу до таргетної терапії
- 51 Воронцова Л.Л., Коваленко В.А., Козачук О.С.**
Вплив військової агресії в Україні на стан чоловічої репродуктивної функції впродовж воєнного стану
- 56 Гаджієва Н.Р., Касімов Е.М.**
Частота звернень та клінічний профіль дітей з косоокістю на третьому етапі офтальмологічної допомоги в Азербайджані
- 60 Гулюк С.А., Дєньга А.Е., Ступницький Р.М., Михайлик Т.В., Облап М.В., Маслов В.О., Шнайдер Д.С.**
Дослідження ступеня дисбіозу у ротовій рідині пацієнтів після оперативного втручання з видалення пухлин і хіміотерапії на тлі лікувально-профілактичного комплексу
- 66 Качайло І.А., Кузьміна О.О., Козуб Т.О.**
Корекція порушень репродуктивної системи у дівчат-підлітків з аномаліями розвитку статевих органів
- 71 Король С.О., Челішвілі А.Л., Палій І.П., Денисюк М.А.**
Прогностична оцінка тканинної перфузії тканин у поранених із бойовою комбінованою холодовою термомеханічною травмою за допомогою доплерографії та термометрії

- Levchyk O.I., Mykuliak V.R., Lazarchuk T.B., Bodnar R.Ya., Gusak S.R., Dzhyvak V.H.**
Quality of life assessment in patients with myocardial infarction after percutaneous coronary intervention
Mammadova Sh.F.
Cytokine profile in intestinal parasitic infections and the effectiveness of probiotics in complex treatment
- Mahmudov F.R., Madatli A.N., Nasibov A.A., Hacıyeva X.A.**
Clinical manifestations of necrobiosis lipoidica and contemporary treatment strategies
Mehtiyeva A.Y.
Comparative diagnostic value of magnetic resonance imaging and computed tomography in pancreatic pathology
Orucova S.R.
Refractive errors and ocular trauma in military forces as factors of awareness and socioeconomic impact
- Parvana A.J.**
Clinical characteristics, diagnosis, and reproductive outcomes of endometrial polyps
Polukhova A.E., Kerimova N.T.
Changes in alpha-defensin as an inflammatory marker during neonatal sepsis in term and preterm infants
- Pukhlik S.M., Yevchev F.D., Diedykova I.V., Titarenko O.V., Hruzevskiy O.A., Levina O.O.**
Role of nasopharyngeal status in the treatment of type 2 primary diffuse chronic rhinosinusitis in adult patients
- Rzayev R.S.**
Erectile dysfunction and metabolic syndrome as interrelated multifactorial disorders
Salamzade G.Z., Sultanova N.H., Mammadova S.N.
Correlations between hemoglobin level and disease activity parameters in juvenile idiopathic arthritis
- Solárová M., Bachratá Z., Kristová J., Čakloš M., Miklovičová E., Péntesová G., Shnaider S.A.**
Relationship between quality of life and cognitive status in patients with alcoholism
Haji I.F.
Peripapillary microvascular alterations after silicone oil tamponade assessed by optical coherence tomography angiography
Churpiy I.K., Mishchuk V.V., Kuravska Yu.S., Zelinska M.V., Lopatskyi S.V.
Physical therapy program in patients' surgery due to peritonitis in the early postoperative period
- Shydlovska T.A., Bezeha M.I., Burlaka Yu.B., Voroshilova N.M., Ver'ovka S.V.**
Assessment of blood coagulation system status in patients with sensorineural hearing impairments who have recovered from COVID-19
Yusubova Sh.R., Aliyeva E.R., Cavadova G.R., Bayramov G.R., Aliyeva G.H., Arkhmammadova G.M.
Impact of rheumatologic diseases on alveolar bone density in chronic generalized periodontitis
- Левчик О.І., Микуляк В.Р., Лазарчук Т.Б., Боднар Р.Я., Гусак С.Р., Дживак В.Г.**
Оцінка якості життя у пацієнтів з інфарктом міокарда після черешкірного коронарного втручання
- Мамедова Ш.Ф.**
Цитокіновий профіль при кишковій паразитарній інфекції та ефективність застосування пробіотиків у комплексному лікуванні
- Махмудов Ф.Р., Мадатлі А.Н., Насібов А.А., Гаджисєва Х.А.**
Клінічні прояви ліпоїдного некробіозу та нові напрямки у лікуванні цієї патології
- Мехтієва А.Я.**
Порівняльна діагностична цінність магнітно-резонансної томографії та комп'ютерної томографії при патології підшлункової залози
- Оруджева С.Р.**
Рефракційні порушення та офтальмотравма у збройних силах як фактори обізнаності та соціально-економічних наслідків
- Парвана А.Дж.**
Клінічні характеристики, діагностика та репродуктивні результати при поліпах ендометрію
- Полухова А.Є., Керімова Н.Т.**
Зміни рівня альфа-дефензину як маркера запалення при неонатальному сепсисі у доношених та недоношених дітей
- Пухлік С.М., Євчев Ф.Д., Дедикова І.В., Тітаренко О.В., Грузевський О.А., Левіна О.О.**
Роль стану назофарингеальної зони при лікуванні первинного дифузного хронічного риносинуситу типу 2 у пацієнтів дорослого віку
- Рзасєв Р.С.**
Еректильна дисфункція та метаболічний синдром як взаємопов'язані багатфакторні захворювання
- Саламзаде Г.З., Султанова Н.Г., Мамедова С.Н.**
Кореляційні зв'язки між рівнем гемоглобіну та параметрами активності захворювання при ювенільному ідіопатичному артриті
- Соларова М., Бахрата З., Крістова Я., Чаклош М., Мікловічова Е., Пензесова Г., Шнайдер С.А.**
Взаємозв'язок між якістю життя та когнітивним статусом у пацієнтів з алкоголізмом
- Хаджи І.Ф.**
Перипапільні мікросудинні зміни після тампонади силіконовою олією, визначені за допомогою оптичної когерентної томографії-ангіографії
- Чурпій І.К., Міщук В.В., Куравська Ю.С., Зелінська М.В., Лопатський С.В.**
Програма фізичної терапії у хворих, оперованих з приводу перитоніту, в ранньому післяопераційному періоді
- Шидловська Т.А., Безега М.І., Бурлака Ю.Б., Ворошилова Н.М., Верьовка С.В.**
Оцінка стану системи зсідання крові у пацієнтів із сенсоневральними порушеннями слуху, які перехворіли на COVID-19
- Юсубова Ш.Р., Алієва Е.Р., Джавадова Г.Р., Байрамов Г.Р., Алієва Г.Х., Архмамедова Г.М.**
Вплив ревматологічних захворювань на мінеральну щільність кісткової тканини альвеолярного відростка при хронічному генералізованому пародонтиті

EXPERIMENTAL MEDICINE

Donchenko S.V., Koptev M.M., Pronina O.M., Oliinichenko Ya.O., Pirog-Zakaznikova A.V., Oleksienko V.V., Mamai O.V.

Dynamics of morphological changes in the glomerular zone of the adrenal cortex in rats during the early stages of the experiment following administration of a complex of dietary supplements

Nebesnyi O.R., Ivanchuk I.M., Nebesna Z.M., Hetmanyuk I.B., Chen I.B., Reminetsky B.Ya., Ohinska N.V.

Microscopic changes in the vessels of the hemomicrocirculatory bed of the cerebral cortex under experimental carcinogenesis

Nikolaenko I.V., Reyzykh O.E., Khrystova M.T., Sukhomeylo D.O., Klenovska S.V., Maslov O.V., Shnaider K.S.

Effect of a therapeutic and preventive complex on the biochemical indicators of rat blood serum under conditions of a caries-inducing diet and dietary vitamin D deficiency on the background and destruction of jaw bone tissue

Panina L.V.

Analysis of the organism's adaptation mechanisms to the functional load of swimming based on changes in hematological parameters

Pokhyl S.I., Kazmirchuk V.V., Peretyatko O.G., Yagniuk Yu.A., Protsenko L.V.

Effect of carbon dioxide hop extract on growth intensity and antibiotic resistance level of the transformant strain *Klebsiella pneumoniae*

Soltys R.M., Bodnar I.O., Slobodian O.M., Lavriv L.P., Kavun M.P.

Projection fetal anatomy of the organs and structures of the lateral facial region and adjacent cervical areas

Shevchuk M. M., Volos L.I., Kovalska O.R.

Comparative morphological and morphometric characteristics of the liver microcirculatory bed in rats under longterm use of cannabidiol oil and hemp seed oil

Shelest O.E., Semenenko S.I., Shevchuk T.I., Prykhodko S.O., Nefodova O.O., Semenenko O.M., Konovalova N.V.

Morphological changes in the structural elements of the eyeball in contusion injury in rabbits

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА МЕДИЦИНА

150 Донченко С.В., Коптев М.М., Проніна О.М., Олійніченко Я.О., Пирог-Заказникова А.В., Олексієнко В.В., Мамай О.В.

Динаміка морфологічних змін у клубочковій зоні кори надниркових залоз у щурів на ранніх етапах експерименту після введення комплексу харчових добавок

155 Небесний О.Р., Іванчук І.М., Небесна З.М., Гетманюк І.Б., Чень І.Б., Ремінецький Б.Я., Огінська Н.В.

Мікроскопічні зміни судин гемомікроциркуляторного русла кори півкуль головного мозку за умов експериментального канцерогенезу

160 Ніколаєнко І.В., Рейзвих О.Е., Христова М.Т., Сухомейло Д.О., Кленовська С.В., Маслов О.В., Шнайдер К.С.

Вплив лікувально-профілактичного комплексу на біохімічні показники сироватки крові щурів за умов карієсогенної дієти та аліментарного дефіциту вітаміну D на тлі деструкції кісткової тканини щелеп

166 Паніна Л.В.

Аналіз механізмів становлення адаптації організму до функціонального навантаження плаванням на основі змін гематологічних показників

171 Похил С.І., Казмірчук В.В., Перетятко О.Г., Ягнюк Ю.А., Проценко Л.В.

Вплив екстракту хмелю вуглекислотного на інтенсивність росту та рівень антибіотико-резистентності трансформантного штаму *Klebsiella pneumoniae*

175 Солтис Р.М., Боднар І.О., Сlobodian О.М., Лаврів Л.П., Кавун М.П.

Проекційна фетальна анатомія органів і структур бічної ділянки лиця та суміжних ділянок шиї

181 Шевчук М.М., Волос Л.І., Ковальська О.Р.

Порівняльна морфологічна і морфометрична характеристика мікроциркуляторного русла печінки щурів за умови довгострокового застосування олії канабідіолу та олії насіння конопель

188 Шелест О.Є., Семененко С.І., Шевчук Т.І., Приходько С.О., Нефьодова О.О., Семененко О.М., Коновалова Н.В.

Морфологічні зміни в структурних елементах очного яблука при контузійній травмі у кролів

REVIEWS

Guliyeva T.S., Amiraslanov A.T., Ibrahimov E.E., Abdiyeva S.V., Giblaliyeva N.G., Safarova R.I.
Principles of surgical treatment of soft tissue sarcomas

Denysiuk O.M., Voloshchuk N.I., Melnyk A.V., Zaichko N.V., Nechiporuk V.M., Saienko A.V., Sevriukov O.V.

Gasotransmitters as modulators of the nociceptive and antinociceptive systems

Zadorozhna S.M., Marchenko A.V., Shlykova O.A., Kaidashev I.P.

Alarmins TSLP, IL-25, IL-33 as a target for the diagnosis and treatment of chronic recurrent herpetic stomatitis

ОГЛЯДИ ЛІТЕРАТУРИ

194 Гулієва Т.С., Амірасланов А.Т., Ібрагімов Е.Е., Абдієва С.В., Гіблалієва Н.Г., Сафарова Р.І.
Принципи хірургічного лікування сарком м'яких тканин

201 Денисюк О.М., Волощук Н.І., Мельник А.В., Заїчко Н.В., Нечипорук В.М., Сасенко А.В., Севрюков О.В.

Газотрансмітери як модулятори ноцицептивної та антиноцицептивної систем

211 Задорожна С.М., Марченко А.В., Шликова О.А., Кайдашев І.П.

Аларміни TSLP, IL-25, IL-33 як мішень діагностики та лікування хронічного рецидивуючого герпетичного стоматиту

- Isayev H.B., Kerimova T.M., Jafarli R.R., Hasanguliyeva G.M., Hidayatova L.A., Imanova N.J., Isayeva A.N.**
Cutaneous manifestations of post-COVID syndrome
Kulchytska O.M., Kuzminova N.V., Nazarova M.S., Hnatyshyn M.S., Burdeina L.V., Kedyk I.O., Savytska O.O.
Features of development, clinical course, and management of overlap syndrome in patients with inflammatory bowel diseases and irritable bowel syndrome
Loburets A.V.
Frontal sinus drainage score as a tool for assessing outflow pathways and guiding treatment in chronic frontal sinusitis
Sadigova T.A., Valikhan T.
Impact of electronic cigarettes on endothelial function and cardiopulmonary health in young adults
- Stoyanov O.M., Kuhel Ya.I., Kalashnikov V.Yo., Vastyanov R.S., Stoianov A.O., Andreyeva T.O., Melnyk Yu.V.**
Neurovisceral dysregulation and systemic autonomic dysfunction in alcohol dependence
Tarassenko T.V., Lokes K.P., Steblovskyi D.V., Lychman V.O., Sydorenko O.P., Kotsur A.P., Avetikov D.S.
Analysis of current principles of diagnosis and treatment of odontogenic phlegmon of the maxillofacial area
Shevchenko K.V., Bilash S.M., Perederii N.O., Zviahol'ska I.M., Bieliaieva O.M., Bilash V.P., Donets I.M.
Morphological characteristics of structural components of rat kidneys under the action of food supplements
- 221 Ісасєв Г.Б., Керімова Т.М., Джафарлі Р.Е., Гасангулієва Г.М., Гідаятова Л.А., Іманова Н.Дж., Ісасєва А.Н.**
Шкірні прояви постковідного синдрому
226 Кульчицька О.М., Кузьміна Н.В., Назарова М.С., Гнатишин М.С., Бурдейна Л.В., Кедик І.О., Савицька О.О.
Особливості формування, клінічного перебігу та лікування оверлап синдрому у хворих із запальними захворюваннями кишечника та синдромом подразненого кишечника
236 Лобурець А.В.
Шкала оцінки дренажу лобової пазухи як інструмент для оцінки шляхів відтоку та вибору лікування при хронічному фронтиті
243 Садігова Т.А., Валіхан Т.
Вплив електронних сигарет на ендотеліальну функцію та кардіопульмональне здоров'я у молодих дорослих
248 Стоянов О.М., Кугель Я.І., Калашніков В.Й., Васт'янов Р.С., Стоянов А.О., Андреєва Т.О., Мельник Ю.В.
Нейровісцеральна дизрегуляція і системна вегетативна дисфункція при алкогольній залежності
256 Тарасенко Т.В., Локес К.П., Стебловський Д.В., Личман В.О., Сидоренко О.П., Коцур А.П., Аветіков Д.С.
Аналіз сучасних принципів діагностики та лікування одонтогенних флегмон щелепно-лицевої ділянки
264 Шевченко К.В., Білаш С.М., Передерій Н.О., Звягольська І.М., Беляєва О.М., Білаш В.П., Донець І.М.
Морфологічна характеристика структурних компонентів нирок щура при дії харчових добавок

CLINICAL CASE

- Aliyeva R.M., Safarova S.I., Karimova S.N., Shahmaliyeva U.R., Alizade G.A.**
Early pregnancy following hysteroscopic management of complete hydatidiform mole
Zulfiyev G.G.
Non-surgical correction of long-standing concomitant strabismus
Tkachenko P.I., Bilokon S.O., Starchenko I.I., Dolenko O.B., Buria L.V., Hohol A.M., Bilokon N.P.
Clinical symptomatology, diagnosis, morphological structure, and management of cementomas

КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК

- 272 Алієва Р.М., Сафарова С.І., Керімова С.Н., Шахмалієва У.Р., Алізаде Г.А.**
Рання вагітність після гістероскопічного лікування повного міхурового заносу
277 Зулфієв Г.Г.
Нехірургічна корекція довготривалої співдружної косоокості
281 Ткаченко П.І., Білоконь С.О., Старченко І.І., Доленко О.Б., Бурия Л.В., Гоголь А.М., Білоконь Н.П.
Клінічна симптоматика, діагностика, морфологічна структура та лікування цементом

EVENTS AND DATES

- Raskaliei V.B., Raskaliei T.Ya.**
In Memoriam: A Historical Essay Commemorating the 75th Birth Anniversary of Professor Chaikovskiy Yu.B., Corresponding Member of the NAMS of Ukraine

ПОДІЇ І ДАТИ

- 287 Раскалей В.Б., Раскалей Т.Я.**
Пам'яті Вчителя: історичний нарис до 75-річчя від дня народження члена-кореспондента НАМН України, професора Ю. Б. Чайковського